

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

З А Т В Е Р Д Ж У Ю

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Професійна майстерність тренера

Освітня програма Фізична культура і спорт
другого (магістерського) рівня
Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Івано-Франківськ
2021 р.

Робоча програма

Професійна майстерність тренера

для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
Римик Роман Васильович доцент кафедри спортивно-педагогічних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спортивно-педагогічних дисциплін

Протокол від "30" серпня 2021 р. № 1

Завідувач кафедри

Синиця А.В.

"30" 08 2021 р.

Схвалено Науково-методичною радою факультету фізичного виховання і спорту

Протокол "6" 09 2021р. № 1

Голова

Лапковський Е.Й.

"6" 09 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 освіта (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 017 – фізична культура і спорт (шифр і назва)		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3	3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: магістр	8 год	4 год
		Практичні, семінарські	
		18 год	6 год
		Самостійна робота	
		64 год	80 год
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 28,8 / 71,1

для заочної форми навчання – 11,1% / 88,9

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна призначена для студентів першого курсу магістратури спеціальності 017 Фізична культура і спорт та покликана сформувати у них цілісну систему знань щодо оволодіння студентами спеціальних знань та методичних навичок самостійної, творчої поліфункціональної діяльності фахівця галузі фізичної культури та спорту.

Метаю дисципліни «Професійної майстерності тренера» є оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої поліфункціональної діяльності спеціаліста галузі фізичного виховання та спорту.

Завданнями дисципліни «Професійної майстерності тренера» є формування у студентів фундаментальних знань та умінь стосовно наукових і практичних відомостей про професійну діяльність в Олімпійському та професійному спорті, розкриває сутність підготовленості та професійних завдань фахівця, обґрунтовує підбір специфічних прийомів професійної діяльності тренера та спортивного функціонера - агента професійного спортсмена, формує професійні навички спеціаліста.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- особливості діяльності в Олімпійському та професійному спорті,
- структуру та рівні підготовленості тренера,
- вплив спорту на особистість,
- специфіку дидактичних принципів у спортивно-педагогічній діяльності,
- професійні здібності тренера,
- зміст педагогічної діяльності тренера,
- засоби і методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі,
- психологічні чинники успішності процесу підготовки спортсменів.

вміти:

- застосовувати у практичній діяльності одержані знання,
- володіти спеціальною термінологією,
- використовувати адекватні засоби і методи підготовки та контролю,
- формувати мотивації спортивної діяльності,
- аналізувати технічну і тактичну підготовленість спортсмена,
- оцінювати загальний та змагальні обсяги техніки в циклічних видах спорту,
- розвивати професійно значущі якості майбутнього тренера з виду спорту.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1.	Організаційно-управлінські аспекти професійної діяльності тренера з виду спорту.
Тема 2.	Специфіка дидактичних принципів у спортивній діяльності.
Тема 3.	Педагогічна діяльність тренера з виду спорту.
Тема 4.	Психологічні чинники успішності процесу підготовки у спортивній діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Організаційно-управлінські аспекти професійної діяльності тренера з виду спорту	22	2	2	2		16	22	1	1			20
Тема 2. Специфіка дидактичних принципів у спортивній діяльності.	24	2	4	2		16	22	1	1			20
Тема 3. Педагогічна діяльність тренера з виду спорту.	22	2	2	2		16	22	1	1			20
Тема 4. Психологічні чинники успішності процесу підготовки у спортивній діяльності.	22	2	2	2		16	24	1	1	2		20
Усього годин	90	8	10	8		64	90	4	4	2		80

5. Теми практичних і семінарських занять

Денна форма навчання.

№ з/п	Назва теми	Тип заняття	Кількість годин
1	1.1 Організаційно-управлінські аспекти професійної діяльності тренера з виду спорту	Практичне	2
	1.2 Організаційно-управлінські аспекти професійної діяльності тренера з виду спорту	Семінарське	2
2	2.1 Специфіка дидактичних принципів у спортивній діяльності.	Практичне	4
	2.2 Специфіка дидактичних принципів у спортивній діяльності.	Семінарське	2
3	3.1 Педагогічна діяльність тренера з виду спорту.	Практичне	2
	3.2 Педагогічна діяльність тренера з виду спорту.	Семінарське	2
4	4.1 Психологічні чинники успішності процесу підготовки у спортивній діяльності.	Практичне	2
	4.2 Психологічні чинники успішності процесу підготовки у спортивній діяльності.	Семінарське	2
Разом		Практичні	10
		Семінарські	8
		Всього	18

Заочна форма навчання.

№ з/п		Назва теми	Тип заняття	Кількість годин
1	1.1	Організаційно-управлінські аспекти професійної діяльності тренера з виду спорту	Практичне	1
2	2.1	Специфіка дидактичних принципів у спортивній діяльності.	Практичне	1
3	3.1	Педагогічна діяльність тренера з виду спорту.	Практичне	1
4	4.1	Психологічні чинники успішності процесу підготовки у спортивній діяльності.	Практичне	1
	4.2	Організаційно-управлінські аспекти професійної діяльності тренера з виду спорту. Специфіка дидактичних принципів у спортивній діяльності. Педагогічна діяльність тренера з виду спорту. Психологічні чинники успішності процесу підготовки у спортивній діяльності.	Семінарське	2
Разом			Практичні	4
			Семінарські	2
			Всього	6

6. Самостійна робота

Денна форма навчання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організаційно-управлінські аспекти професійної діяльності тренера з виду спорту	16
2	Специфіка дидактичних принципів у спортивній діяльності.	16
3	Педагогічна діяльність тренера з виду спорту.	16
4	Психологічні чинники успішності процесу підготовки у спортивній діяльності.	16
Разом		64

Заочна форма навчання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організаційно-управлінські аспекти професійної діяльності тренера з виду спорту	20
2	Специфіка дидактичних принципів у спортивній діяльності.	20
3	Педагогічна діяльність тренера з виду спорту.	20
4	Психологічні чинники успішності процесу підготовки у спортивній діяльності.	20
Разом		80

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

A.

- словесні методи - розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи - ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи: досліди, вправи, лабораторні та практичні роботи, реферати;

Б. Індуктивні та дедуктивні.

С. Репродуктивні та точні, проблемно-пошукові.

Д. Навчальна робота під керівництвом викладача - самостійна аудиторна робота: вирішення ситуаційних задач, самостійні письмові роботи.

Е. Самостійна робота поза контролем викладача - самостійна робота вдома: домашні завдання - усні та письмові.

II.

A. Методи стимулювання інтересу до навчання:

- створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу: використання рольових ігор, перегляд навчальних телепередач, кінофільмів.
- навчальні дискусії;
- аналіз практичних та клінічних ситуацій;

Б. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- роз'яснення мети навчального предмету
- вимоги до вивчення предмета , дисциплінарні, організаційно-педагогічні).
- заохочення та покарання в навчанні: оцінка студентів за успіхи, усне схвалення (чи осуд викладача).

III. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

IV. Бінарні, інтегровані, універсальні методи.

8. Методи контролю

1. Усне опитування;
2. Тестування;
3. Письмовий контроль;
4. Екзамен.

Перелік питань для підсумкового контролю

1. Структура підготовленості тренера
2. Структура загально-теоретичної базової підготовленості тренера
3. Структура спеціально-теоретичної підготовленості тренера
4. Структура професійно-спеціальної підготовленості тренера
5. Структура професійно-практичної підготовленості тренера
6. Рівні професійної майстерності тренера
7. Види професійно-педагогічних здібностей тренера
8. Дидактичні здібності тренера
9. Перцептивні здібності тренера
10. Конструктивні здібності тренера
11. Експресивні здібності тренера
12. Комунікативні здібності тренера
13. Організаторські здібності тренера
14. Стилі керівництва групою
15. Авторитарний стиль керівництва
16. Авторитарний стиль керівництва
17. Демократичний стиль керівництва
18. Ліберальний стиль керівництва
19. Маніпулятивний стиль керівництва
20. Непослідовний стиль керівництва.
21. Правове регулювання ПС в Україні
22. Діяльність агента спортсмена-професіонала
23. Етапи переговорів
24. Тактика переговорів
25. Зміст педагогічної діяльності тренера
26. Система спеціальних знань, що необхідна спортсменові
27. Знання світоглядного, мотиваційного, спортивно-етичного характеру
28. Знання системи підготовки та спортивно-прикладні знання
29. Специфіка дидактичних принципів в спорті
30. Принцип доцільності і практичності
31. Принцип готовності
32. Принцип керованості та підконтрольності
33. Принцип позитивної мотивації
34. Принцип систематичності
35. Принцип змістовної та перцептивної наочності (полісенсорності)
36. Принцип планомірності і поступовості

37. Принцип методичного динамізму та прогресування
38. Принцип функціональної надмірності та надійності
39. Принцип міцності і пластичності
40. Принцип доступності та спонукальної складності
41. Принцип індивідуалізованого навчання у колективі
42. Принцип формально-евристичної єдності
43. Принцип науково-раціональної та інтуїтивно-емпіричної єдності
44. Вплив занять спортом на особистість
45. Вплив занять спортом на всебічний розвиток особи
46. Вплив занять спортом на формування моральних якостей
47. Вплив занять спортом на інтелектуальний розвиток особи
48. Вплив занять спортом на розвиток вольових якостей
49. Можливий негативний вплив спорту на особистість
50. Структура та зміст щоденника самоконтролю спортсмена
51. Методи візуального контролю технічної і тактичної підготовленості
52. Характеристика змагальної діяльності в обраному виді спорту
53. Основні засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі
54. Словесні засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі
55. Вимоги до мови тренера
56. Безпосередній показ як засіб передачі інформації в навчально-тренувальному процесі
57. Опосередкований показ як засіб передачі інформації в навчально-тренувальному процесі
58. Допоміжні засоби і методи передачі інформації
59. Спеціальні пристрої термінової інформації
60. Проблема психічної підготовки в спорті
61. Характеристика діяльності практичного психолога в спорті
62. Правила діяльності практичного психолога в спорті
63. Мотивація спортсмена в тренувальному процесі
64. Постановка відтермінованої мети як засіб мотивації
65. Формування та підтримка установки на досягнення успіху як засіб мотивації
66. Розвиток традицій команди як засіб мотивації
67. Прийняття колективних рішень як засіб мотивації
68. Емоційність тренувальних занять як засіб мотивації
69. Психологічні чинники успішності процесу підготовки
70. Ставлення до спортивного життя як чинник успішності процесу підготовки
71. Ставлення до навантаження як чинник успішності процесу підготовки
72. Ставлення до відновлення як чинник успішності процесу підготовки
73. Ставлення до перенапруження як чинник успішності процесу підготовки
74. Ставлення до спортивного режиму як чинник успішності процесу підготовки
75. Ставлення до побуту на зборах як чинник успішності процесу

підготовки

76. Поняття про психотехніку та психотехнічне тренування
77. Організація та проведення психотехнічних тренувань
78. Психотехнічні вправи для розвитку уваги
79. Психотехнічні вправи для розвитку уваги
80. Психотехнічні вправи для вдосконалення групових взаємодій
81. Вправи для розвитку рефлексивного мислення

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1				
Навчальна (аудиторна робота)				
Змістовий модуль 1				
Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Оцінка за знання термінології	Екзамен	Разом
40	5	5	50	100
<p>Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множитьс'я на ваговий коефіцієнт 0,4, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 40 балів.</p> <p>Оцінювання за екзамен відбуває ться у 100 альній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5. Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 40 балів), отриманих балів за самостійну рботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і можиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів), оцінки за знання термінології (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і можиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал може скласти 5 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.</p> <p>Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:</p> <p><i>90-100 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.</p> <p><i>70-89 балів</i> – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.</p> <p><i>50-69 балів</i> – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.</p> <p><i>Менше 50 балів</i> – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Перелік наявної літератури.

1. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. -К.: Олимпийская литература, 1997. - 583 с.
2. Платонов В.Н. Адаптация в спорте. - К.: Здоров'я, 1988. - 215 с.
3. Деркач А.А., Исаев А.А. Педагогическое мастерство тренера. - М.: Физкультура и спорт, 1981. - 375.
4. Верхошанский Ю.В. Программирование и организация тренировочного процесса. - М: ФиС, 1985. - 176 с.
5. Гавердовский Ю.К. Опыт трактовки ортодоксальной дидактики в современном контексте обучения спортивным упражнениям // Теория и практика физической культуры. - 1991. - № 8. - С.12-20.
6. Гірник А.М. Основи психопедагогіки: Навч. посібник для ад'юнктів (аспірантів), слухачів ФПК, викладачів вузів, рекомендований Міністерством освіти України. - К.: КВГІ, 1996. - 136 с.
7. Горбунов Г.Д. Психопедагогика спорта. - М.: Физкультура и спорт. - 208 с., ил. (Наука - спорту: Психология).
8. Гуськов С.И. Спортивный маркетинг. - К.: Олимпийская литература, 1995. -296 с.
9. Келлер В.С. Деятельность спортсмена в вариативных конфликтных ситуациях. - Киев: Здоров'я, 1977.
10. Келлер В.С., Платонов В.М. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів. - Львів: Українська Спортивна Асоціація, 1992. - 269 с.
11. Педагогика спорта / Тер-Ованесян А.А., Тер-Ованесян И.А. - К.: Здоров'я, 1986. -208 с.

Екзаменаційні завдання тести.

1. Дисципліна «Професійна майстерність тренера» спрямована на

~формування професійні, організаційні, педагогічні, методичні знання, вміння і навички необхідні для роботи у сфері рекреаційно-спортивного та оздоровчого туризму з учнівською і студентською молоддю в вищих закладах освіти

=оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої поліфункціональної діяльності спеціаліста з фізичної культури і спорту, тренера спорту вищих досягнень

~формування для організації та проведення спортивно-оздоровчої роботи з різними верствами населення

~оволодіння студентами необхідними теоретичними знаннями, ознайомлення з основами техніки і методики навчання різним змагальним вправам, обґрунтування раціональних режимів занять і тренувань

2. Що є принциповою особливістю Олімпійського спорту ?

=наявність змагальної діяльності та підготовки до неї

~досягнення максимально можливого результату в олімпійських видах спорту

~проведення Олімпійських ігор

~хартія, гімн і прапор

3. Що є основною метою Олімпійського спорту?

~наявність змагальної діяльності та підготовки до неї

=досягнення максимально можливого результату в олімпійських видах спорту

~проведення Олімпійських ігор

~хартія, гімн і прапор

4. На які дві основні групи розподіляються тренери ?

~тренери одинаки та тренери що працюють в парі

~тренери циклічних видів спорту та тренери ациклічних

~тренери психологи та тренери поліглоти

=тренери особисті та тренери збірних команд

5. Структура діяльності викладача-тренера з олімпійського та професіонального спорту..?

~класифікує усі види спорту

=охоплює навчання, розвиток і виховання спортсмена в процесі тренування, змагань і відновлення

~структуризує посадові обов'язки тренера

~структуризує навчально-тренувальний процес

6. Що є основним об'єктом професійної діяльності викладача-тренера з олімпійського та професіонального спорту ?

~досягнення максимально можливого результату в олімпійських видах спорту

~наявність змагальної діяльності та підготовки до неї

=масовий, базовий, олімпійський та професіональний спорт

~проведення Олімпійських ігор

7. Що є специфічним об'єктом професійної діяльності викладача-тренера з олімпійського та професіонального спорту ?

~досягнення максимально можливого результату в олімпійських видах спорту

~наявність змагальної діяльності та підготовки до неї

~масовий, базовий, олімпійський та професіональний спорт

=спорт інвалідів

8. Що є предметом професійної діяльності викладача-тренера з олімпійського та професіонального спорту ?:

=процес підготовки спортсменів

~наявність змагальної діяльності та підготовки до неї

~масовий, базовий, олімпійський та професіональний спорт

~спорт інвалідів

9. Що є об'єктивним критерієм корисності праці практичного психолога?

~процес підготовки спортсменів

~наявність змагальної діяльності та підготовки до неї

~робота у масовому та базовому спорті

=відмова від його допомоги

10. Які вимоги ставить перед тренером поліфункціональна діяльність ?

~вимагає виконання правил змагань з обраного виду спорту

~вимагає виконання єдиної спортивної класифікації

=вимагає виконання функціональних обов'язків, що пов'язані із кваліфікованим формулюванням технічних завдань фахівцями блоку забезпечення системи підготовки спортсменів

~вимагає виконання половину функціональних обов'язків головного тренера

11. До адаптивного рівня формування професійних здібностей тренера відносять

=(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців

~(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки

~(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної

~(високий). Тренер уміє моделювати систему діяльності юних та кваліфікованих спортсменів, щоб формувати у них систему знань, умінь та навиків в галузі обраного виду спорту

12. До локально-моделюючого рівня формування професійних здібностей тренера відносять

~(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців

~(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки

=(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної

~(високий). Тренер уміє моделювати систему діяльності юних та кваліфікованих спортсменів, щоб формувати у них систему знань, умінь та навиків в галузі обраного виду спорту

13. До системно-моделюючих знань рівня формування професійних здібностей тренера відносять

~(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців

~(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки

~(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної

=(високий). Тренер уміє моделювати систему діяльності юних та кваліфікованих спортсменів, щоб формувати у них систему знань, умінь та навиків в галузі обраного виду спорту

14. До системно-моделюючого діяльності і поведінки рівня формування професійних здібностей тренера відносять

~(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців

~(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки

~(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної

=(найвищий). Тренер уміє моделювати таку систему спортивної підготовки, яка формує особисті здібності спортсмена, не тільки фізичні, але й етичні, психічні, які дозволяють досягнути високих спортивних досягнень на тлі високої моральної та психічної стійкості

15. Що відноситься до компоненту теоретичної і практичної готовності додаткових здібностей спортивного тренера

~яку студент отримує в процесі практичних занять (з гімнастики, спортивних ігор, л/а, інших), мають велике значення для професійної діяльності спортивного тренера і складають 18,9%

=яку студент отримує в процесі засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, під час аудиторних занять та навчальної практики. У структурі професійної готовності цей компонент має найвищу значущість 32,8%

~швидкість переробки інформації, м'язова чутливість і сприйнятливність зорового аналізатора, яка забезпечує точність рухів, як складова координаційних якостей. Цей компонент відіграє 17%

~до професійній готовності студента займають 5,1%

16. Що відноситься до компоненту фізичного розвитку і фізичної підготовленості додаткових здібностей спортивного тренера

=яку студент отримує в процесі практичних занять (з гімнастики, спортивних ігор, л/а, інших), мають велике значення для професійної діяльності спортивного тренера і складають 18,9%

~яку студент отримує в процесі засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, під час аудиторних занять та навчальної практики. У структурі професійної готовності цей компонент має найвищу значущість 32,8%

~швидкість переробки інформації, м'язова чутливість і сприйнятливність зорового аналізатора, яка забезпечує точність рухів, як складова координаційних якостей. Цей компонент відіграє 17%

~до професійній готовності студента займають 5,1%

17. Що відноситься до компоненту психофізіологічних можливостей додаткових здібностей спортивного тренера

~яку студент отримує в процесі практичних занять (з гімнастики, спортивних ігор, л/а, інших), мають велике значення для професійної діяльності спортивного тренера і складають 18,9%

~яку студент отримує в процесі засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, під час аудиторних занять та навчальної практики. У структурі професійної готовності цей компонент має найвищу значущість 32,8%

=швидкість переробки інформації, м'язова чутливість і сприйнятливність зорового аналізатора, яка забезпечує точність рухів, як складова координаційних якостей. Цей компонент відіграє 17%

~ до професійній готовності студента займають 5,1%

18. Що відноситься до компоненту моральні, вольові якості та психологічна готовність додаткових здібностей спортивного тренера

~яку студент отримує в процесі практичних занять (з гімнастики, спортивних ігор, л/а, інших), мають велике значення для професійної діяльності спортивного тренера і складають 18,9%

~яку студент отримує в процесі засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, під час аудиторних занять та навчальної практики. У структурі професійної готовності цей компонент має найвищу значущість 32,8%

~швидкість переробки інформації, м'язова чутливість і сприйнятливність зорового аналізатора, яка забезпечує точність рухів, як складова координаційних якостей. Цей компонент відіграє 17%

=до професійній готовності студента займають 5,1%

19. До дидактичної функції та вимог тренера та учителя фізичної культури відноситься

~набуття елементарних уявлень про рухову активність як основу розвитку людського організму, його органів і систем; умінь і навичок правильного дихання, використання фізичних вправ для запобігання порушенню постави, зняття втоми й розвантаження, способи контролю й самоконтролю за станом здоров'я та динамікою показників фізичної підготовленості учнів

~уміння вчителя трансформувати поставлені суспільством перед школою цілі у конкретні педагогічні завдання - формування необхідних особистісних якостей у кожного школяра; виховання в учнів інтересу і звички до занять фізичними вправами; цікавості до українських народних ігор, національних і олімпійських видів спорту; бережливого ставлення до власного здоров'я; формування стійких мотиваційних установок на здоровий спосіб життя, як одну з основних умов зміцнення власного здоров'я та переконань у необхідності розвивати свої фізичні якості й рухові здібності, виховання морально-вольових і психологічних якостей особистості

~створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу дитини, її саморозвитку, самореалізації через методичну гнучкість вчителя: поєднання гуманітарно-особистісного, емпіричного, науково-теоретичного типів знань

=учитель як носій знань формує у школярів уявлення про фізичну культуру, власне здоров'я як важливий компонент загальнолюдської культури, а також умінь і рухові навички у контексті підготовки їх до фізичного самовдосконалення, впровадження рухової активності у щоденний побут учнів, утвердження пріоритетів здорового способу життя, формує елементарні знання про рухливі народні спортивні ігри, акробатику, легку атлетику, художню ритмічну гімнастику, плавання, лижний спорт тощо

20. До розвивальної функції та вимог тренера та учителя фізичної культури відноситься

~учитель як носій знань формує у школярів уявлення про фізичну культуру, власне здоров'я як важливий компонент загальнолюдської культури, а також умінь і рухові навички у контексті підготовки їх до фізичного самовдосконалення, впровадження рухової активності у щоденний побут учнів, утвердження пріоритетів здорового способу життя, формує елементарні знання про рухливі народні спортивні ігри, акробатику, легку атлетику, художню ритмічну гімнастику, плавання, лижний спорт тощо

=створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу дитини, її саморозвитку, самореалізації через методичну гнучкість вчителя: поєднання гуманітарно-особистісного, емпіричного, науково-теоретичного типів знань

~уміння вчителя трансформувати поставлені суспільством перед школою цілі у конкретні педагогічні завдання - формування необхідних особистісних якостей у кожного школяра; виховання в учнів інтересу і звички до занять фізичними вправами; цікавості до українських народних ігор, національних і олімпійських видів спорту; бережливого ставлення до власного здоров'я; формування стійких мотиваційних установок на здоровий спосіб життя, як одну з основних умов зміцнення власного здоров'я та переконань у необхідності розвивати свої фізичні якості й рухові здібності, виховання морально-вольових і психологічних якостей особистості

~набуття елементарних уявлень про рухову активність як основу розвитку людського організму, його органів і систем; умінь і навичок правильного дихання, використання фізичних вправ для запобігання порушенню постави, зняття втоми й розвантаження, способи контролю й самоконтролю за станом здоров'я та динамікою показників фізичної підготовленості учнів

21. До виховної функції та вимог тренера та учителя фізичної культури відноситься

=уміння вчителя трансформувати поставлені суспільством перед школою цілі у конкретні педагогічні завдання - формування необхідних особистісних якостей у кожного школяра; виховання в учнів інтересу і звички до занять фізичними вправами; цікавості до українських народних ігор, національних і олімпійських видів спорту; бережливого ставлення до власного здоров'я; формування стійких мотиваційних установок на здоровий спосіб життя, як одну з основних умов зміцнення власного здоров'я та переконань у необхідності розвивати свої фізичні якості й рухові здібності, виховання морально-вольових і психологічних якостей особистості

~створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу дитини, її саморозвитку, самореалізації через методичну гнучкість вчителя: поєднання гуманітарно-особистісного, емпіричного, науково-теоретичного типів знань

~учитель як носій знань формує у школярів уявлення про фізичну культуру, власне здоров'я як важливий компонент загальнолюдської культури, а також уміння і рухові навички у контексті підготовки їх до фізичного самовдосконалення, впровадження рухової активності у щоденний побут учнів, утвердження пріоритетів здорового способу життя, формує елементарні знання про рухливі народні спортивні ігри, акробатику, легку атлетику, художню ритмічну гімнастику, плавання, лижний спорт тощо

~ встановлення взаємин учителя фізичної культури з учнями, колегами, батьками, громадськими та спортивними організаціями, службами охорони здоров'я

22. До оздоровчої функції та вимог тренера та учителя фізичної культури відноситься

~планування, відбір навчально-виховного процесу з урахуванням індивідуальних особливостей школярів, проектування адекватних стану здоров'я, досягнень, зміцнення та поповнення матеріально-спортивної бази, що сприяє підвищенню рухової активності

=набуття елементарних уявлень про рухову активність як основу розвитку людського організму, його органів і систем; умінь і навичок правильного дихання, використання фізичних вправ для запобігання порушенню постави, зняття втоми й розвантаження, способи контролю й самоконтролю за станом здоров'я та динамікою показників фізичної підготовленості учнів

~включення учнів у різноманітні види занять фізичною культурою: шкільні та позашкільні форми занять

~ встановлення взаємин учителя фізичної культури з учнями, колегами, батьками, громадськими та спортивними організаціями, службами охорони здоров'я

23. До конструктивної функції та вимог тренера та учителя фізичної культури відноситься

~ включення учнів у різноманітні види занять фізичною культурою: шкільні та позашкільні форми занять

=планування, відбір навчально-виховного процесу з урахуванням індивідуальних особливостей школярів, проектування адекватних стану здоров'я, досягнень, зміцнення та поповнення матеріально-спортивної бази, що сприяє підвищенню рухової активності

~уміння вчителя трансформувати поставлені суспільством перед школою цілі у конкретні педагогічні завдання - формування необхідних особистісних якостей у кожного школяра; виховання в учнів інтересу і звички до занять фізичними вправами; цікавості до українських народних ігор, національних і олімпійських видів спорту; бережливого ставлення до власного здоров'я; формування стійких мотиваційних установок на здоровий спосіб життя, як одну з основних умов зміцнення власного здоров'я та переконань у необхідності розвивати свої фізичні якості й рухові здібності, виховання морально-вольових і психологічних якостей особистості

~створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу дитини, її саморозвитку, самореалізації через методичну гнучкість вчителя: поєднання гуманітарно-особистісного, емпіричного, науково-теоретичного типів знань

24. До організаційної функції та вимог тренера та учителя фізичної культури відноситься

~набуття елементарних уявлень про рухову активність як основу розвитку людського організму, його органів і систем; умінь і навичок правильного дихання, використання фізичних вправ для запобігання порушенню постави, зняття втоми й розвантаження, способи контролю й самоконтролю за станом здоров'я та динамікою показників фізичної підготовленості учнів

~встановлення взаємин учителя фізичної культури з учнями, колегами, батьками, громадськими та спортивними організаціями, службами охорони здоров'я

=включення учнів у різноманітні види занять фізичною культурою: шкільні та позашкільні форми занять

~створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу дитини, її саморозвитку, самореалізації через методичну гнучкість вчителя: поєднання гуманітарно-особистісного, емпіричного, науково-теоретичного типів знань

25. До комунікативної функції та вимог тренера та учителя фізичної культури відноситься

=встановлення взаємин учителя фізичної культури з учнями, колегами, батьками, громадськими та спортивними організаціями, службами охорони здоров'я

~включення учнів у різноманітні види занять фізичною культурою: шкільні та позашкільні форми занять
~планування, відбір навчально-виховного процесу з урахуванням індивідуальних особливостей школярів, проектування адекватних стану здоров'я, досягнень, зміцнення та поповнення матеріально-спортивної бази, що сприяє підвищенню рухової активності
~створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу дитини, її саморозвитку, самореалізації через методичну гнучкість вчителя: поєднання гуманітарно-особистісного, емпіричного, науково-теоретичного типів знань

26. До репродуктивного рівня формування професійних здібностей тренера відносять

~(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців
=(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки
~(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної
~(високий). Тренер уміє моделювати систему діяльності юних та кваліфікованих спортсменів, щоб формувати у них систему знань, умінь та навиків в галузі обраного виду спорту

27. До адаптивного рівня формування професійних здібностей тренера відносять

=(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців
~(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки
~(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної
~(високий). Тренер уміє моделювати систему діяльності юних та кваліфікованих спортсменів, щоб формувати у них систему знань, умінь та навиків в галузі обраного виду спорту
}

28. До локально-моделюючого рівня формування професійних здібностей тренера відносять

~(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців
~(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки
=(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної
~(високий). Тренер уміє моделювати систему діяльності юних та кваліфікованих спортсменів, щоб формувати у них систему знань, умінь та навиків в галузі обраного виду спорту

29. До системно-моделюючих знань рівня формування професійних здібностей тренера відносять

~(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців
~(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки
~(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної
=(високий). Тренер уміє моделювати систему діяльності юних та кваліфікованих спортсменів, щоб формувати у них систему знань, умінь та навиків в галузі обраного виду спорту

30. До системно-моделюючого діяльності і поведінки рівня формування професійних здібностей тренера відносять

~(низький). Тренер уміє повідомити не тільки, що знає сам, але й пристосувати свої пояснення до вікових та індивідуальних особливостей своїх вихованців
~(мінімальний ступінь). Уміння на прикладі показувати як виконувати систему вправ, або комбінацій, уміння переказати (передати) свої знання, залежно від теоретичної і практичної підготовки
~(середній). Уміння не тільки передати знання, пристосувавши їх до особливостей спортсменів, але й конструювати (моделювати) систему знань, умінь та навичок з окремих видів підготовки – фізичної, технічної, тактичної
=(найвищий). Тренер уміє моделювати таку систему спортивної підготовки, яка формує особисті здібності спортсмена, не тільки фізичні, але й етичні, психічні, які дозволяють досягнути високих спортивних досягнень на тлі високої моральної та психічної стійкості

31. Що відноситься до компоненту теоретичної і практичної готовності додаткових здібностей спортивного тренера

~яку студент отримує в процесі практичних занять (з гімнастики, спортивних ігор, л/а, інших), мають велике значення для професійної діяльності спортивного тренера і складають 18,9%

=яку студент отримує в процесі засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, під час аудиторних занять та навчальної практики. У структурі професійної готовності цей компонент має найвищу значущість 32,8%

~швидкість переробки інформації, м'язова чутливість і сприйнятливність зорового аналізатора, яка забезпечує точність рухів, як складова координаційних якостей. Цей компонент відіграє 17%

~до професійній готовності студента займають 5,1%

32. Що відноситься до компоненту фізичного розвитку і фізичної підготовленості додаткових здібностей спортивного тренера

=яку студент отримує в процесі практичних занять (з гімнастики, спортивних ігор, л/а, інших), мають велике значення для професійної діяльності спортивного тренера і складають 18,9%

~яку студент отримує в процесі засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, під час аудиторних занять та навчальної практики. У структурі професійної готовності цей компонент має найвищу значущість 32,8%

~швидкість переробки інформації, м'язова чутливість і сприйнятливність зорового аналізатора, яка забезпечує точність рухів, як складова координаційних якостей. Цей компонент відіграє 17%

~до професійній готовності студента займають 5,1%

33. Що відноситься до компоненту психофізіологічних можливостей додаткових здібностей спортивного тренера

~яку студент отримує в процесі практичних занять (з гімнастики, спортивних ігор, л/а, інших), мають велике значення для професійної діяльності спортивного тренера і складають 18,9%

~яку студент отримує в процесі засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, під час аудиторних занять та навчальної практики. У структурі професійної готовності цей компонент має найвищу значущість 32,8%

=швидкість переробки інформації, м'язова чутливість і сприйнятливність зорового аналізатора, яка забезпечує точність рухів, як складова координаційних якостей. Цей компонент відіграє 17%

~ до професійній готовності студента займають 5,1%

34. Що відноситься до компоненту моральні, вольові якості та психологічна готовність додаткових здібностей спортивного тренера

~яку студент отримує в процесі практичних занять (з гімнастики, спортивних ігор, л/а, інших), мають велике значення для професійної діяльності спортивного тренера і складають 18,9%

~яку студент отримує в процесі засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, під час аудиторних занять та навчальної практики. У структурі професійної готовності цей компонент має найвищу значущість 32,8%

~швидкість переробки інформації, м'язова чутливість і сприйнятливність зорового аналізатора, яка забезпечує точність рухів, як складова координаційних якостей. Цей компонент відіграє 17%

=до професійній готовності студента займають 5,1%

35. Стиль педагогічної діяльності – це?

~це знання про принципи, методи та засоби фізичного виховання, спортивного тренування, які б узагальнили знання та уміння майбутніх спеціалістів, набуті в процесі попереднього навчання

=це стійка індивідуально специфічна система психологічних засобів, прийомів, навичок, методів і способів здійснення педагогічної діяльності

~це оволодіння педагогічним досвідом людства, ступінь професійної досконалості вчителя, рівень розвитку його особистісних якостей, які проявляються в педагогічній діяльності

~це знати та вміти вирішувати конфліктні ситуації

36. Демократичний стиль діяльності – це?

~це оволодіння педагогічним досвідом людства, ступінь професійної досконалості вчителя, рівень розвитку його особистісних якостей, які проявляються в педагогічній діяльності

~учитель з таким стилем роботи уникає ситуацій прийняття рішень, передає ініціативу учням і колегам. Організацію і контроль діяльності учнів здійснює безсистемно, йому властиві нерішучість, вагання. У класі це зумовлює нестійкий мікроклімат, приховані конфлікти

~учитель бачить в учні тільки об'єкт педагогічного впливу, а не рівноправного партнера. Він одноосібно приймає рішення, встановлює жорсткий контроль за виконанням завдань, не обґрунтовує своїх дій перед вихованцями. Унаслідок цього учні стають пасивними, знижується їх самооцінка, що спричиняє агресивність, їхні сили спрямовані на психологічний захист, а не засвоєння знань і власний розвиток. Методами впливу є - наказ і повчання. Такі педагоги не задоволені професією, їм властива професійна нестійкість

=розглядає учня як рівноправного партнера у спілкуванні, колегу у спільному пошуку знань. Педагог залучає учнів до прийняття рішень, бере до уваги їхні думки, заохочує самостійність суджень, зважає не лише на успішність, а і на особистісні якості вихованців. Методами впливу є - спонукання до дії, порада, прохання. Школярі при цьому завжди спокійні, задоволені своєю роботою, впевнені в собі. Учителі – демократи багато

працюють над собою, своїми психологічними вміннями. Їх характеризує висока професійна стійкість, задоволеність своєю професією

37. Авторитарний стиль діяльності – це?

~це оволодіння педагогічним досвідом людства, ступінь професійної досконалості вчителя, рівень розвитку його особистісних якостей, які проявляються в педагогічній діяльності

=учитель бачить в учні тільки об'єкт педагогічного впливу, а не рівноправного партнера. Він одноосібно приймає рішення, встановлює жорсткий контроль за виконанням завдань, не обґрунтовує своїх дій перед вихованцями. Унаслідок цього учні стають пасивними, знижується їх самооцінка, що спричиняє агресивність, їхні сили спрямовані на психологічний захист, а не засвоєння знань і власний розвиток. Методами впливу є - наказ і повчання. Такі педагоги не задоволені професією, їм властива професійна нестійкість

~учитель з таким стилем роботи уникає ситуацій прийняття рішень, передає ініціативу учням і колегам. Організацію і контроль діяльності учнів здійснює безсистемно, йому властиві нерішучість, вагання. У класі це зумовлює нестійкий мікроклімат, приховані конфлікти

~розглядає учня як рівноправного партнера у спілкуванні, колегу у спільному пошуку знань. Педагог залучає учнів до прийняття рішень, бере до уваги їхні думки, заохочує самостійність суджень, зважає не лише на успішність, а і на особистісні якості вихованців. Методами впливу є - спонукання до дії, порада, прохання. Школярі при цьому завжди спокійні, задоволені своєю роботою, впевнені в собі. Учителі – демократи багато працюють над собою, своїми психологічними вміннями. Їх характеризує висока професійна стійкість, задоволеність своєю професією

38. Ліберальний стиль діяльності – це?

~це оволодіння педагогічним досвідом людства, ступінь професійної досконалості вчителя, рівень розвитку його особистісних якостей, які проявляються в педагогічній діяльності

=учитель з таким стилем роботи уникає ситуацій прийняття рішень, передає ініціативу учням і колегам. Організацію і контроль діяльності учнів здійснює безсистемно, йому властиві нерішучість, вагання. У класі це зумовлює нестійкий мікроклімат, приховані конфлікти

~учитель бачить в учні тільки об'єкт педагогічного впливу, а не рівноправного партнера. Він одноосібно приймає рішення, встановлює жорсткий контроль за виконанням завдань, не обґрунтовує своїх дій перед вихованцями. Унаслідок цього учні стають пасивними, знижується їх самооцінка, що спричиняє агресивність, їхні сили спрямовані на психологічний захист, а не засвоєння знань і власний розвиток. Методами впливу є - наказ і повчання. Такі педагоги не задоволені професією, їм властива професійна нестійкість

~розглядає учня як рівноправного партнера у спілкуванні, колегу у спільному пошуку знань. Педагог залучає учнів до прийняття рішень, бере до уваги їхні думки, заохочує самостійність суджень, зважає не лише на успішність, а і на особистісні якості вихованців. Методами впливу є - спонукання до дії, порада, прохання. Школярі при цьому завжди спокійні, задоволені своєю роботою, впевнені в собі. Учителі – демократи багато працюють над собою, своїми психологічними вміннями. Їх характеризує висока професійна стійкість, задоволеність своєю професією.

11. Рекомендована література

1. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. -К.: Олимпийская литература, 1997. - 583 с.
2. Платонов В.Н. Адаптация в спорте. - К.: Здоров'я, 1988. - 215 с.
3. Деркач А.А., Исаев А.А. Педагогическое мастерство тренера. - М.: Физкультура и спорт, 1981. - 375.
4. Верхошанский Ю.В. Программирование и организация тренировочного процесса. - М: ФиС, 1985. - 176 с.
5. Гавердовский Ю.К. Опыт трактовки ортодоксальной дидактики в современном контексте обучения спортивным упражнениям // Теория и практика физической культуры. - 1991. - № 8. - С.12-20.
6. Гірник А.М. Основи психопедагогіки: Навч. посібник для ад'юнктів (аспірантів), слухачів ФПК, викладачів вузів, рекомендований Міністерством освіти України. - К.: КВГІ, 1996. - 136 с.
7. Горбунов Г.Д. Психопедагогика спорта. - М.: Физкультура и спорт. - 208 с., ил. (Наука - спорту: Психология).
8. Гуськов С.И. Спортивный маркетинг. - К.: Олимпийская литература, 1995. -296 с.
9. Келлер В.С. Деятельность спортсмена в вариативных конфликтных ситуациях. - Киев: Здоров'я, 1977.
10. Келлер В.С., Платонов В.М. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів. - Львів: Українська Спортивна Асоціація, 1992. - 269 с.
11. Педагогика спорта / Тер-Ованесян А.А., Тер-Ованесян И.А. - К.: Здоров'я, 1986. -208 с.

Додаткова:

1. Андриади И.П. Основы педагогического мастерства: Учеб. по-соб. для студ. сред. пед. учеб. завед. – М.: Изд. центр «Академия», 1999. – 160 с.
2. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание. – М.:Педагогика, 1988. – С. 294-297.
3. Бодалев А.А. Личность и общение. – М.: Международная педагогическая академия, 1995. – 328 с.
4. Бордовская Н.В., Реан А.А. Педагогика: Учебник для вузов. – СПб.: «Питер», 2000. – 304 с.
5. Волкова Н.П. Педагогічні комунікації: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2002. – 92 с.
6. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навчальний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 256 с. (Альма-матер).
7. Гриньова В.М. Педагогічна культура майбутнього вчителя: Навч. посіб. для студентів, викладачів та вчителів. – Х.: ХГПУ ім. Г.С. Сковороди, 1996. – 104 с.
8. Ершов П.М. и др. Общение на уроке, или режиссура поведения учителя. – 2-е изд., перераб. и доп. – М., 1998. – 336 с.
9. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 416 с.
10. Кан-Калик В.А. Грамматика общения. – М.: Роспедагенство, 1995. – 108 с.
11. Кухарев Н.В. На пути к профессиональному совершенству: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1990. – 159 с.

12. Лазарев М.О., Собаєва О.В. Основи педагогіки: Навчальний по-сібник. – Суми: Вид-во СумДУ, 2000. – 141 с.
13. Маркова А.К. Психологія професіоналізму. – М., 1996. – 190 с.
14. Митина Л.М. Психологічна діагностика комунікативних здібностей учителя: Учебное пособие. – Кемерово, 1996. – 50 с.
15. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник / За ред. проф. В.М. Гриньової, С.Т. Золотухіної. – Вид. 2-е, випр. і доп. – Х.: «ОВС», 2006. – 224 с.
16. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Краму-щенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вищ. шк., 1997. – 349 с.
17. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навчальний посібник / Упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базидевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вищ. шк., 2006. – 606 с.
18. Приходько А.И., Щокина Н.Б. Основы педагогического мастерства: Учеб.-метод. пособ. для студ. высших учеб. завед. – Х.: Издатель Шуст А.И., 2001. – С.7–8.
19. Станкин М.И. Психология общения: Курс лекций. – М.: Московский психолого-социальный институт; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭКС», 2000. – 304 с.
20. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.

12. Інформаційні ресурси

1. http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4997/1/4646_IR.pdf
2. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п. 8](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п.8). ESG –
http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
4. <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isc-ed-fields-of-educationtraining-2013.pdf>.
5. http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-01/5555/nmon_600.zip
6. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
7. <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249014993>
8. https://students.lnu.edu.ua/sport/wp-content/uploads/2015/04/lections_kurs.pdf
9. <https://core.ac.uk/download/pdf/153577224.pdf>